

Ärendenummer / Referens
Fi 2024/O1624

Vår referens
Emil Burman

E-post
emil.burman@seko.se

Telefon
0760517662

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

fi.remissvar@regeringskansliet.se
julien.morel@regeringskansliet.se

Sekos yttrande över promemorian Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft

Sekos synpunkter

Seko organiserar över 5000 arbetstagare inom el- och energisektorn. Seko är positiv till att skala upp produktionen av fossilfri el i Sverige. Med detta menar vi också att energiproduktion med tillhörande frekvensstabilitet och svängmassa är nödvändigt för att tillgodose ökande energibehov och på sikt bidra till utvecklingen av ett stabilare energisystem. En diversifierad energiproduktion är viktig för att minimera beroendet av enskilda energikällor. Seko anser i likhet med LO att förslaget i utredningen om riskdelning för finansiering av ny kärnkraft är motiverat för att säkra den svenska klimatomställningen. Seko anser i samband med det att det redan nu måste göras tydligt att om ny kärnkraft ska byggas så ska den ägas offentligt.

En mycket viktig resurs som inte får glömmas bort är de som arbetar i elproduktionen. Till de risker som utredningen resonerar om vill Seko flagga för att det även kan uppstå ett kompetensglapp som måste tas i beaktande. Det handlar dels om att se till att kunskapsöverföringen från nu befintliga medarbetare kommer framtida medarbetare på kärnkraftverk till godo, dels om att de som väl står i startgroparna för att verka i driften i nya kraftverk, i händelse av konstruktionsförseningar ges förutsättningar att yrkesmässigt verka och de därmed inte riskerar sina anställningar.

En avgörande faktor för att säkerställa en stabil och tillförlitlig energiproduktion är därför att stärka kompetensförsörjningen inom el- och energisektorn. Inom den totala energisektorn kommer behovet av kvalificerad arbetskraft öka markant. Misslyckas vi med att säkra denna kompetens riskerar vi inte bara att drabbas av energibrist, utan också att förlora möjligheten att nå våra klimatmål. Därför menar Seko att det är hög tid att en statlig myndighet, som Energimarknadsinspektionen eller Svenska Kraftnät, får ett helhetsansvar för utbildning inom branschen.

Med en sådan lösning skulle vi inte bara kunna tillgodose rätt mängd utbildade personer, utan också säkerställa att kompetensen håller hög kvalitet. Detta skulle skapa förutsättningarna för en välfungerande energibransch som dessutom skulle kunna dra nytta av en beredskapsstyrka vid händelse av kris eller krig.

Seko vill poängtera att el- och energisystemet kräver så stora helhetsperspektiv som möjligt. Seko har flera gånger lyft fram att kapacitet, redundans och beredskap i alla samhällsfunktioner måste få kosta pengar. På samma sätt kommer åtgärder för ett stabilare el- och energisystem kosta pengar. Att skapa förutsättningar för en elintensiv och grönare industri innebär ett behov av ökade investeringar. Förvisso kommer skattekollektivet att behöva utgöra en del av basen för finansiering, men alla som bor

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Box 1105, 111 81 Stockholm
Besök: Hagagatan 2
Hemsida: www.seko.se

Telefon: 08-791 41 00
Telefax: 08-21 89 53
E-post: seko@seko.se

Organisationsnummer: 802004-5509
Plusgironummer: 58-8

och verkar i Sverige får också antas gynnas av den ökade stabilitet som tillförs energisystemet med kärnkraft.

Seko är likt LO positivt inställd till utredarens ambition att använda statens låga finansieringskostnader för att lösa ett konkret samhällsproblem men anser att utredningen hanterar lånemodellens samspel med det finanspolitiska ramverket alltför styvmoderligt. Regeringen bör därför tydliggöra hur ett eventuellt investeringsbeslut ska hanteras i relation till det ekonomiska ramverket.

Seko som organiserar medlemmar inom alla energislag vill tydliggöra att det är en dålig politisk strategi att försöka använda energislagen som slagträn mot varandra.

Seko instämmer i LO:s analys om att mer energi behövs på kort sikt, något som vindkraften länge har sett ut att kunna bidra med. Nyligen lämnades dock besked från Försvarmakten om att många av de planerade vindkraftsparkerna inte kan bli verklighet då det skulle kunna störa Sveriges förmåga till att försvara sig eller i alla fall så tidigt som möjligt upptäcka angrepp. Seko som även organiserar anställda inom Försvarmakten och andra myndigheter med anknytning till försvaret som i händelse av krig får antas befinna sig vid militära mål tar den bedömningen på allvar.

Däremot så borde regeringen, som lär ha vetat om detta tidigare, varit öppen med hur det förhåller sig för att få till stånd en mer seriös debatt om Sveriges framtida el- och energisystem. Tillkommande teknik för att möjliggöra havsbaserad vindkraft där risker för försvaret av svenska intressen minimeras innebär givetvis en fördyrning, men de lösningar gällande system och sensorer som föreslagits borde ändå tas i beaktande, med målet att en helhetsbedömning kommer till stånd som sedan i sin tur får vägleda hur omfattande utbyggnaden av havsbaserad vindkraft kan bli. Regeringen behöver därmed presentera en plan för var framtida etablering för havsbaserad vindkraft kan vara möjlig.

Få tjänar på att energifrågan polariseras. Samtliga seriösa politiska krafter bör sträva efter en energipolitisk överenskommelse. Den politiska risken skulle därmed avsevärt minska. I den bemärkelsen är det mindre viktigt att nu peka finger åt vilka som gjorde vad för 10–20 år sedan, vilket tyvärr fortfarande görs i den energipolitiska debatten. Det menar Seko är synd. Svenska hushåll, svenska industrier och våra medlemmar som arbetar med i el- och energisystemet förtjänar bättre.

Utredningens förslag innebär ett steg ifrån ett el- och energisystem präglad av marknadslogik och de marknadsvillkor som politiken länge hållit som centralt för hur samhället ska interagera med energifrågorna. Det menar Seko är positivt. Marknadens logik riskerar att sätta hinder för de ambitioner Sverige har, exempelvis att möjliggöra den gröna omställningen, men också att exportera en hög andel fossilfri el till kontinenten samtidigt som priserna i Sverige hålls på en stabil nivå framöver.

Likt LO menar Seko att Kärnkraft *kan* vara en del av lösningen på framtidens elbehov om den kan komma till stånd till en kostnad som är rimlig för folkhushållet. Seko ser kopplat till det gärna en diskussion om el- och energisystemets framtida utformning och hur fördelningen mellan kärnkraft och andra tekniker för att uppnå systemnyttor. Till dessa hör bland annat vätgaslagring, batterilagring och andra flexibilitetstjänster. Många experter lyfter att tekniken går snabbt framåt och dess potential skulle kunna utgöra bra alternativ till att över huvud taget bygga ut kärnkraften. Seko menar att det måste hållas ett öppet sinne för alla de tekniker som kan leda till stabilare elpriser och ett mer robust system. I det måste också alternativens tekniska osäkerhet analyseras

samt exempelvis om de är dyrare, mer ytkrävande och i slutändan har högre klimatavtryck än kärnkraften. I det perspektivet anser Seko att mer utredningsarbete vore önskvärt för att komma till rätta med frågeställningen. Oavsett hur regeringen avser att gå vidare med frågan så bör dessa perspektiv hela tiden bejakas.

I debatten framkommer ibland argument om att framtida prognoser för el- och energianvändning är osäkra. En del menar att detta osäkerhetsmoment i sig är ett skäl att avstå från att använda gemensamma resurser för att stärka stabiliteten i energisystemet. Seko håller inte med om detta. Vi anser i stället att ambitionen att idag planera för ett robust och väl dimensionerat el- och energisystem är avgörande för att möjliggöra satsningar inom industrin och andra verksamheter som är en del av den gröna omställningen.

Om vi undviker att investera i elproduktion som bidrar till ett stabilare system – på grund av att det kan vara något dyrare än dagens relativt låga energipriser, och utan att ta hänsyn till de långsiktiga samhällsnyttorna – riskerar vi att hamna i en ond cirkel. Marknadslogiken skulle då bli styrande för hela systemets utformning, vilket i sin tur kan hindra oss från att skapa de förutsättningar som krävs för en energikrävande grön omställning.

Vänliga hälsningar
Seko, Service- och kommunikationsfacket

Gabriella Lavecchia
Förbundsordförande

Emil Burman
Utredare